

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la conflictul negativ de competență dintre Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Centru,

la cererea de asistență juridică internațională depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a Hotărârii nr. A40-201216/20-118-1487 emise la 25 ianuarie 2021 de Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, privind încasarea sumelor bănești de la SRL „Transelegant-Tur” în beneficiul ГУП „Мосгортранс”,

*(Dosarul nr. 2ac-104/25
NR. PIGD 2-23018080-01-2cc-27032025)*

Conflict de competență dintre o judecătorie și o curte de apel.

07 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, conflictul negativ de competență dintre Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Centru,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 06 februarie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cerere de asistență juridică internațională privind recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a Hotărârii nr. A40-201216/20-118-1487 emise la 25 ianuarie 2021 de Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, privind încasarea sumelor bănești de la SRL „Transelegant-Tur” în beneficiul ГУП „Мосгортранс”.

2. Prin încheierea din 10 decembrie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, *inter alia* s-a constatat incompetența Judecătoriei Chișinău, sediul Centru de a judeca cererea de asistență juridică internațională înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a Hotărârii arbitrale nr. A40-201216/20-118-1487 emisă la 25 ianuarie 2021 de Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, privind încasarea sumelor bănești de la SRL „Transelegant-Tur”, în conformitate cu art. 475¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă. S-a ridicat de la examinarea de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cererea de asistență juridică internațională înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a Hotărârii arbitrale nr. A40-201216/20-118-1487 emisă la 25 ianuarie 2021 de Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, privind încasarea sumelor bănești de la SRL „Transelegant-Tur” și s-a remis Curții de Apel Chișinău dosarul civil nr. 9-3/2023, pentru ca instanța ierarhic superioară să soluționeze competența jurisdicțională a cererii de asistență juridică internațională înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova (f.d. 81-83).

3. În opinia Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la caz, obiectul material de examinare îl constituie cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine, care ține de competența Curții de Apel Chișinău (succedată de Curtea de Apel Centru), dar nu a Judecătoriei Chișinău.

4. Prin încheierea din 04 martie 2025 a Curții de Apel Centru *inter alia* s-a sesizat Curtea Supremă de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut între Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Centru (f.d. 92-94).

5. Curtea de Apel Centru a invocat că, obiectul prezentei cereri îl constituie recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a unei hotărâri judecătorești străine, adoptate de Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, care este o instanță de judecată națională cu competențe în soluționarea litigiilor dintre persoane juridice. Respectiv, completul specializat în materie de drept comun al Curții de Apel Centru s-a declarat necompetent în examinarea prezentei cereri de asistență juridică internațională.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

6. Art. 32 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.”

7. Art. 33 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Instanțele judecătorești judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competența altor organe.”

8. Art. 6 din Convenția cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală, încheiată la Minsk, la 22 ianuarie 1993, în vigoare pentru Republica Moldova din 26 martie 1996:

„Părțile Contractante își acordă asistență juridică prin realizarea acțiunilor procesuale și altor acțiuni, prevăzute de legislația Părții Contractante solicitate, în special: [...] recunoașterea și executarea deciziilor judiciare în cauze civile, a sentințelor referitoare la acțiunea civilă, a titlurilor executorii, precum și prin înmânarea documentelor.”

9. Art. 51 lit. a) din Convenția de la Minsk din 22 ianuarie 1993:

„Fiecare Parte Contractantă, în condițiile prevăzute de prezenta Convenție, recunoaște și execută următoarele hotărâri, emise pe teritoriile altor Părți Contractante:

a) hotărârile instituțiilor de justiție în cauzele civile și familiale, inclusiv tranzacțiile de împăcare în asemenea cauze aprobate de judecată și actele notariale referitoare la obligațiile bănești (în continuare – hotărâri).”

10. Art. 53 pct. 1) din Convenția de la Minsk din 22 ianuarie 1993:

„1) Cererea de încuviințare a executării silite a hotărârii se prezintă în instanța de judecată competentă a Părții Contractante, unde urmează a fi executată hotărârea. Ea

poate fi depusă și în instanța de judecată, care a emis hotărârea în cauza examinată în prima instanță.

Această instanța de judecată remite cererea instanței de judecată competente să emită hotărârea în baza cererii.”

11. Art. 467 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Hotărârile judecătorești străine, inclusiv tranzacțiile, sunt recunoscute și se execută în Republica Moldova fie dacă astfel se prevede în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie pe principiul reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârilor judecătorești străine.

(2) În sensul prezentului capitol, prin hotărâre judecătorească străină se înțelege o hotărâre pronunțată în cauză civilă de o judecată de drept comun sau de o judecată specializată pe teritoriul unui alt stat.”

12. Art. 468 din Codul de procedură civilă:

„Hotărârea judecătorească străină care nu a fost executată benevol poate fi pusă în executare pe teritoriul Republicii Moldova, la cererea creditorului, în temeiul încuviințării date de instanța judecătorească în a cărei circumscripție urmează să se efectueze executarea. În cazul în care debitorul nu are domiciliu sau sediu în Republica Moldova ori când domiciliul nu este cunoscut, hotărârea se pune în executare la locul de aflare a bunurilor acestuia.”

13. Art. I din Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, încheiată la New York la 10 iunie 1958, ratificată prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 87 din 10 iulie 1998, în vigoare pentru Republica Moldova de la 17 decembrie 1998:

„1. Prezenta Convenție se aplică recunoașterii și executării sentințelor arbitrale date pe teritoriul unui alt Stat, decât acela unde secere recunoașterea și executarea sentințelor și rezultate din diferende între persoane fizice sau juridice. Ea se aplică, de asemenea, sentințelor arbitrale care nu sunt considerate ca sentințe naționale în Statul unde este cerută recunoașterea și executarea lor.

2. Prin sentințe arbitrale se înțeleg nu numai sentințe date de către arbitri numiți pentru cazuri determinate, ci, de asemenea, și acelea care sunt date de către organe de arbitraj permanente cărora părțile li s-au supus.

3. În momentul semnării sau ratificării prezentei Convenții, aderării la ea sau notificării de extindere prevăzute la articolul X, orice Stat va putea, pe bază de reciprocitate, să declare că va aplica Convenția numai la recunoașterea și executarea sentințelor date pe teritoriul unui alt Stat contractant. El va putea, de asemenea, să declare că va aplica Convenția numai la diferendele rezultate din raporturi de drept, contractuale sau necontractuale, care sunt considerate comerciale de către legea sa națională.”

14. Articolul II din Convenția de la New York de la 10 iunie 1958:

„1. Fiecare dintre Statele contractante recunoaște convenția scrisă prin care părțile se obligă să supună unui arbitraj toate diferendele sau anumite diferende care s-au ivit sau ar putea să se ivească între ele privind un raport de drept determinat, contractual

sau necontractual, referitor la o problemă susceptibilă de a fi reglementată pe calea arbitrajului.

2. Prin convenție scrisă se înțelege o clauză compromisorie inserată într-un contract, sau un compromis semnat de părți, sau cuprinse într-un schimb de scrisori sau telegrame.

3. Tribunalul unui Stat contractant, sesizat cu un litigiu privind problema asupra căreia părțile au încheiat o convenție în sensul prezentului articol, va îndruma părțile la arbitraj, la cererea uneia din ele, dacă nu constată că zisa convenție este caducă, inoperantă sau nesusceptibilă de a fi aplicată.”

15. Art. 475 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În sensul prezentului capitol, o hotărâre arbitrală este considerată ca fiind străină dacă:

a) este pronunțată pe teritoriul unui stat străin; sau

b) este emisă pe teritoriul Republicii Moldova, dar legea aplicată procedurii arbitrale este a unui stat străin.

(2) Poate fi recunoscută și executată în Republica Moldova o hotărâre arbitrală străină emisă, în conformitate cu o convenție arbitrală, pe teritoriul unui stat străin care este parte la Convenția privind recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine, adoptată la New York la 10 iunie 1958, precum și o hotărâre arbitrală străină ale cărei recunoaștere și executare sunt reglementate fie prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie în baza principiului reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârii arbitrale străine.”

16. Art. 475¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recunoaștere și executare a hotărârii arbitrale străine se prezintă curții de apel în a cărei circumscripție se află domiciliul/reședința sau sediul părții împotriva căreia este invocată hotărârea arbitrală străină, iar în cazul în care aceasta nu are domiciliul/reședința sau sediul în Republica Moldova ori domiciliul/reședința sau sediul acesteia nu sunt cunoscute – curții de apel în a cărei circumscripție sunt situate bunurile acesteia.”

17. Art. 44 alin. (1), (3) și (9) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța judecătorească în fața căreia s-a ivit conflictul de competență jurisdicțională suspendă din oficiu procesul și înaintează dosarul către instanța în drept să soluționeze conflictul de competență.

(3) Conflictul de competență dintre două sau mai multe judecătorii care nu țin de aceeași curte de apel ori dintre o judecătorie și o curte de apel, ori între curțile de apel se judecă de Curtea Supremă de Justiție.

(9) Instanța competentă să judece conflictul de competență soluționează, fără citarea participanților la proces, conflictul dintre instanțe printr-o încheiere, care nu se supune nici unei căi de atac.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Examinând conflictul negativ de competență ivit între Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Centru, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la 06 februarie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cerere de asistență juridică internațională privind recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a Hotărârii nr. A40-201216/20-118-1487 emisă la 25 ianuarie 2021 de Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, privind încasarea sumelor bănești de la SRL „Transelegant-Tur”.

19. Potrivit cererii formulate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, aceasta este întemeiată pe Convenția de la Minsk din 22 ianuarie 1993, la care Republica Moldova este parte, iar solicitările sunt înaintate în conformitate cu art. 467-470 din Codul de procedură civilă.

20. Mai mult ca atât, la cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova sunt anexate trei Certificate datate cu 17 decembrie 2021, eliberate de către Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, în temeiul art. 53 din Convenția de la Minsk din 22 ianuarie 1993 și prin care se confirmă că Hotărârea pe dosarul nr. A40-201216/20-118-1487 a devenit definitivă și irevocabilă la 26 februarie 2021, prin neatacare, și urmează a fi pusă în executare. Totodată, s-a menționat că la 15 aprilie 2021 a fost eliberat titlul executoriu și că pe teritoriul Federației Ruse nu au fost întreprinse acțiuni de executare (f.d. 9, 10, 11).

21. Astfel, se deduce că, în prezenta cauză, obiectul cererii formulate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova îl constituie recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a unei hotărâri judecătorești străine, pronunțată de o instanță de drept comun din Federația Rusă în materie comercială, dar nu de o Curte de arbitraj, în sensul definit de Convenția de la New-York din 10 iunie 1958.

22. Regimul juridic invocat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova vizează hotărârile instanțelor judiciare străine, dar nu cele ale curților de arbitraj internațional, pentru care regimul juridic aplicabil este distinct și reglementat expres de alte dispoziții ale Codului de procedură civilă, în special art. 475¹ din Codul de procedură civilă, ce se referă strict la recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine.

23. Diferențierea dintre cele două regimuri este esențială, or, hotărârile arbitrale, în raport cu cele judecătorești, urmează o procedură distinctă de recunoaștere și executare, fiind considerate produse ale jurisdicției voluntare, iar nu ale celei statale. Din acest motiv, legiuitorul a rezervat Curții de apel competența de

a examina cererile de recunoaștere a acestora, întrucât implică o analiză diferită de cea aferentă hotărârilor statale.

24. În conformitate cu dispozițiile art. 468-470 din Codul de procedură civilă, competența materială de examinare a cererii de recunoaștere a hotărârii străine aparține judecătoriei de la sediul în raza căreia urmează a fi executată hotărârea sau, în lipsă, la sediul debitorului. Această soluție este susținută și de practica constantă a instanțelor naționale, potrivit căreia Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost în mod frecvent competentă să soluționeze cereri privind recunoașterea hotărârilor străine în temeiul Convenției de la Minsk, în special în materie civilă sau comercială.

25. Pe cale de consecință, declinarea competenței de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în favoarea Curții de Apel Centru, a fost întemeiată pe o calificare eronată a cererii ca fiind una privind executarea unei hotărâri arbitrale străine, ceea ce a determinat aplicarea greșită a normei de competență din art. 475¹ din Codul de procedură civilă.

26. Dat fiind că obiectul cererii îl constituie o hotărâre judecătorească emisă de o instanță judecătorească a unui stat străin, cererea este guvernată de regimul general de recunoaștere a hotărârilor judecătorești străine, iar conflictul de competență urmează a fi soluționat în favoarea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

27. În conformitate cu art. 44, art. 269-270 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Constată competența Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la examinarea cererii de asistență juridică internațională depuse de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la recunoașterea și executarea pe teritoriul Republicii Moldova a Hotărârii nr. A40-201216/20-118-1487 emise la 25 ianuarie 2021 de Curtea de Arbitraj din orașul Moscova, Federația Rusă, privind încasarea sumelor bănești de la SRL „Transelegant-Tur” în beneficiul ГУП „Мосгортранс”.

Prezenta cauză se remite spre examinare Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Oxana Parfeni